

Τερψώμεθα μύθοις

Με βάση τον μύθο του Αισώπου *Ποιμήν παίζων***Αντρεα Παπαδοπούλου**Γυμνάσιο Έγκωμης Κυριάκος
Νεοκλέους, Τμήμα Β1Υπεύθυνες εκπαιδευτικοί:Καλλιόπη Μουσέως
Νίκη Καψάλη-Γιαννή

Ο μύθος είναι ένα ιδιαίτερο είδος ιστορίας, που προσπαθεί να ερμηνεύσει κάποιες όψεις του κόσμου που μας περιβάλλει¹. Σύμφωνα με την Παπαδημητρίου Ζωή, θεατρική συγγραφέα, «ο Μύθος αποτελεί περιουσία της Τέχνης και είναι μια ανεξάντλητη πηγή από ιδέες, γοητευτικές εικόνες, συναρπαστικά θέματα, αλληγορίες και σύμβολα.

Εργαλείο του είναι η γλώσσα των συμβόλων, που αποτελεί μια από τις κύριες γλώσσες της Τέχνης και ιδίως της ποίησης»².

Από την αρχαιότητα κιόλας, οι μύθοι χρησιμοποιήθηκαν και στην διδασκαλία των παιδιών. Οι μύθοι διαθέτουν πολύ σημαντική παιδαγωγική σημασία και αυτό παίζει πολύ σπουδαίο ρόλο στην τρυφερή και ευαίσθητη παιδική ηλικία. Τόσο οι Έλληνες όσο και οι Ρωμαίοι είχαν τους μύθους ως διδακτικό μέσο. Ένας Ρωμαίος ρητοροδιδάσκαλος, αναφέρει πως οι μύθοι του Αισώπου προσελκύουν τις ψυχές, ιδιαίτερα, των αγροτών και των αγράμματων, οι οποίοι ακούν με μεγαλύτερη σιγουριά, αυτά που διαδραματίζονται στους μύθους και εξαιτίας αυτής τους της ευχαρίστησης συμφωνούν εύκολα με αυτά³.

Ένας από τους σπουδαιότερους και σημαντικότερους μυθοποιούς και λογοπλάστες υπήρξε ο αρχαίος Έλληνας Αίσωπος. Θεωρείται ιδρυτής του λογοτεχνικού είδους που σήμερα ονομάζεται παραβολή ή αλληγορία. Είναι ο διασημότερος από τους αρχαίους μυθοποιούς, αναμφισβήτητος πατέρας του αρχαίου μύθου. Θεωρείται επίσης ο κορυφαίος της λεγόμενης διδακτικής μυθολογίας. Δεν έγραψε κανέναν από τους μύθους, αλλά τους διηγούνταν προφορικά. Τα πλούσια πνευματικά του χαρίσματα ήταν η αφορμή να πάρει μέρος σε πολλές συζητήσεις. Έδωσε ακόμα λύσεις σε ποικίλα ερωτήματα ή προβλήματα, αλλά πολλές φορές στάθηκε προστάτης του ίδιου του του εαυτού έναντι διαφόρων περιπετειών της ζωής του⁴.

¹ <https://el.wikipedia.org>

² http://www.elliepek.gr/documents/60_synedrio_eisigiseis/51_spyropoulou.pdf

³ Κυριακίδης, Σ.Π. (1965). *Ελληνική Λαογραφία. Μέρος Α: Μνεία του λόγου*. Αθήνα, σ. 252-253.

⁴ <https://el.wikipedia.org/wiki>

Κατηγορία Γ': Αρθρο**ΕΠΑΙΝΟΣ**

Ο Αίσωπος ως αρχαίος Έλληνας μυθοποιός έχει δημιουργήσει πολλούς μύθους για διάφορα θέματα, κάποια από τα οποία τα αντιμετωπίζουμε σαν προβλήματα. Είναι διαχρονικά, έτσι πάντα θα απασχολούν τη κοινωνία και τους ανθρώπους της. Οι μύθοι του Αισώπου φαίνεται να έχουν πάντα έναν καθορισμένο στόχο, κυρίως κοινωνικού περιεχομένου. Το περιεχόμενό τους χαρακτηρίζεται από κάποια συγκεκριμένα στοιχεία που τους κάνει ιδιαίτερα ξεχωριστούς από οποιοδήποτε άλλο είδος της λογοτεχνίας, αλλά και εύκολα αναγνώσιμους από μικρούς και μεγάλους. Ο κάθε μύθος είναι διατυπωμένος με σαφήνεια και συντομία, ούτως ώστε να μπορεί ο καθένας οποιασδήποτε ηλικίας να τους διαβάσει και να τους κατανοήσει. Ο Αίσωπος ως πρωταγωνιστές παρουσιάζει κυρίως ζώα με ανθρώπινα χαρακτηριστικά, με κύριο την ομιλία. Μέσα από τους μύθους και την ροή με την οποία κυλάει η ιστορία, μας παρουσιάζονται παραδείγματα από την καθημερινότητά μας. Ο καθένας από αυτούς έχει κι ένα ηθικό δίδαγμα το οποίο είναι σαν μια συμβουλή η οποία είναι χρήσιμη για να αντιμετωπίσουμε τις διάφορες δυσκολίες και να κάνουμε πιο εύκολη τη ζωή μας.

Ο κάθε άνθρωπος αντιλαμβάνεται διαφορετικά τις διάφορες καταστάσεις και αντιμετωπίζει αλλιώς τα προβλήματα που του συμβαίνουν. Δεν έχουν όλοι τον ίδιο τρόπο σκέψης ή αντίληψης. Κάποιες φορές στη ζωή, για να κατανοήσουμε κάποια πράγματα χρειαζόμαστε μερικά παραδείγματα με τα οποία να μπορούμε να ταυτιστούμε και να εμπνευστούμε, έτσι ώστε να μπορούμε να προχωρήσουμε παρακάτω. Προσωπικά, υπήρχαν φορές που αναρωτήθηκα αν υπάρχει κάποιο βιβλίο ή κάποιος οδηγός ο οποίος να σε συμβουλεύει και να σε βοηθάει στο πώς να αντιμετωπίσεις αυτά τα προβλήματα και αυτές τις καταστάσεις. Τελικά όμως πιστεύω πώς αυτός ο «οδηγός» είναι η ίδια η ζωή, μέσα από αυτήν και τις διάφορές μας εμπειρίες θα μάθουμε τις λύσεις. Μερικές φορές όμως μπορούμε να συμβουλευτούμε κάποιο βιβλίο, το οποίο αναγράφει προσωπικές εμπειρίες του συγγραφέα, και να το έχουμε σαν οδηγό μας. Τέτοιου είδους εργαλείου είναι και οι μύθοι του Αισώπου.

Ένας από τους πιο γνωστούς και διαδεδομένους μύθους του Αισώπου είναι «Ο ψεύτης βοσκός». Ο συγκεκριμένος μύθος είναι παρμένος από την καθημερινότητα και έχει ως πρωταγωνιστή έναν βοσκό. Επίσης σημαντικό ρόλο στην ιστορία έχει ο λύκος και οι χωριανοί, ενώ δευτερεύοντα είναι τα πρόβατα.

Ένας μικρός βοσκός έβοσκε το κοπάδι του έξω από το χωριό. Μια μέρα, για να διασκεδάσει, άρχισε να φωνάζει δυνατά: «Ο λύκος! Ο λύκος!» Οι συγχωριανού του, τρομαγμένοι έτρεξαν στο βουνό, για να τον βοηθήσουν. Φτάνοντας εκεί, διαπίστωσαν ότι δεν υπήρχε κανένας λύκος και έτσι ρώτησαν τον βοσκό που ήταν ο λύκος. Εκείνος

Κατηγορία Γ': Άρθρο

ΕΠΙΑΙΝΟΣ

τους απάντησε ότι έφυγε εξαιτίας των φωνών του. Ο βοσκός ήταν πολύ ευχαριστημένος με αυτό του το παιχνίδι και έτσι μετά από λίγες μέρες το επανέλαβε. Έγινε το ίδιο: φτάνοντας οι χωρικοί στο βουνό δεν είδαν κανέναν λύκο. Μια μέρα όμως παρουσιάστηκε πραγματικός λύκος, τότε ο βοσκός έβαλε τις φωνές αλλά κανένας συγχωριανός του δεν εμφανίστηκε, καθώς είχαν υποψιαστεί ότι τους έλεγε ψέματα. Ο λύκος σκότωσε τα πρόβατα. Οι χωρικοί τον ρώτησαν τι απέγιναν τα πρόβατά του, εκείνος τους απάντησε ότι φώναξε αλλά κανένας από το χωριό δεν πήγε να τον βοηθήσει. Τότε του απάντησαν ότι είχε πει ψέματα τις προηγούμενες φορές για αυτό αυτή τη φορά δεν τον πίστεψαν.

«Ο μῦθος δηλοῖ ὅτι τοσοῦτον οὐκ ὠφελεῖ τινα τὸ μὴ λαλεῖν τὰ ἀληθῆ ὅσον δεῖ φοβεῖσθαι μήπως ἐκ τούτου οὐδὲ τὰ ἀληθῆ λέγων εἰσακούσθῃ»⁵. Ο μύθος αυτός ως επιμύθιο τονίζει τη σημαντικότητα της αλήθειας και πως το ψέμα μπορεί να οδηγήσει σε δυσάρεστες καταστάσεις. Επιπλέον, μέσα από τον μύθο γίνεται κατανοητό ότι το ψέμα έχει περιορισμένη διάρκεια ζωής και πως η αλήθεια πάντα, όσος καιρός κι αν περάσει, κάποτε θα βγει στην επιφάνεια. Οι ψευδολόγοι έχουν ως μόνο κέρδος το να μη γίνονται πιστευτοί και όταν λένε την αλήθεια⁶. Τέλος, όχι μόνο το ψέμα δεν διαρκεί πολύ, αλλά λέγοντας πολλά ψέματα κάποιος χάνει την εμπιστοσύνη των γύρω του και θεωρείται αναξιόπιστο άτομο.

Στην καθημερινή μας ζωή θα υπάρξουν στιγμές που, για να καλύψουμε κάποιο λάθος μας ή μια πράξη που δεν μας αντιπροσωπεύει ή ακόμη και όταν θέλουμε κάτι πολύ και με τα δεδομένα της στιγμής δεν μπορούμε να το αποκτήσουμε, τότε μπορεί από αδυναμία και φόβο να πούμε ένα ή και περισσότερα ψέματα. Αυτό όμως που δεν προσοικονομούμε είναι πως το ψέμα θα φέρει κι άλλο ψέμα με αποτέλεσμα στην τελική να έχουμε πει πολλά. Αυτό που πρέπει να θυμόμαστε είναι πως όταν η αλήθεια βγει στο φως θα πρέπει να είμαστε σε θέση να αντιμετωπίσουμε τις συνέπειες, χωρίς να διαμαρτυρηθούμε ή στην χειρότερη περίπτωση να ξαναπούμε ψέματα, για να προφυλάξουμε τον εαυτό μας, επειδή στο τέλος μόνο κακό θα του κάνουμε.

Στη σύγχρονη κοινωνία το ψέμα έχει σημαντική επίδραση στους ανθρώπους. Τις περισσότερες φορές άνθρωποι με υψηλές θέσεις που έχουν επιρροή στον απλό κόσμο συνειδητά λένε ψέματα για το δικό τους συμφέρον κερδίζοντας χρήματα είτε κάποιο αξίωμα. Αυτό συνέβαινε από τα αρχαία χρόνια με τους αυτοκράτορες και τους

⁵ <https://blogs.sch.gr/gymdrosa/>

⁶ <http://folklore.pre.aegean.gr/>

Κατηγορία Γ': Άρθρο

ΕΠΙΑΙΝΟΣ

βασιλιάδες μέχρι και σήμερα με τους πολιτικούς και τους πρωθυπουργούς. Είναι ένα θέμα το οποίο πάντα θα απασχολεί όλου του τύπου τις κοινωνίες.

Λόγω της διαχρονικότητάς τους οι μύθοι αυτοί διαβάζονταν και συνεχίζουν να διαβάζονται από τους ανθρώπους και να εντάσσονται στις ζωές τους, είτε ως παραμύθια για τα παιδιά είτε ως μάθημα ζωής. Οι μύθοι μάς βοηθούν να αντιληφθούμε καλύτερα κάποιες καταστάσεις. Ο κάθε άνθρωπος εκλαμβάνει διαφορετικά το επιμύθιο κάθε μύθου, όμως βοηθούν εξίσου τα παιδιά, τους έφηβους, τους ενήλικες, τους μεσήλικες ή ακόμα και τους ηλικιωμένους για διαφορετικούς λόγους. Αυτοί οι μύθοι μπορούν τελικά να γίνουν ο οδηγός μας.

